

Difüllobotriaas ehk laiusstõbi

Tekitaja. Laiusstõbi on zooantroponoos. Tekitaja on laiuss *Diphyllobothrium latum*, mis kuulub paelusside hulka. Põhiliseks peremeesorganismiks on inimene ning muud kalatoidulised imetajad. Vaheperemeesteks on vees elavad vähilaadsed (sõudiklased) ning lisaperemeesteks on mage- või riimveekalad. Uss parasiteerib inimese peensooles.

Levik. Laiuss on levinud kogu maailmas, peamiselt aga paraskliima vööndi maades, kus toitutakse kalast. Harilik laiuss on Euroopas rohkem levinud Soomes, Rootsis, Norras, Eestis jm, kus on rohkesti järvi. Eestis on laiuss levinud Peipsi ja Võrtsjärve ümbruses. Eestis on nakatumine laiusstõvesse aastalt aastasse vähenenud. 1957-1966. a esines Eestis 43 154 difüllobotriaasi haigusjuhtu, 1967-1976. a - 22 720 haigusjuhtu, kusjuures kõige rohkem diagnoositi haigust Jõgevamaal (2548 juhtu). 1977-1986. a esines 10 983 laiusstõve haigusjuhtu ja kõige rohkem Tartumaal, kus diagnoositi 2247 haigusjuhtu. 1987-1996. a esines laiusstõve haigusjuhte Eestis 6815 ja kõige rohkem Tartumaal, kus diagnoositi 1225 haigusjuhtu. 2000. a esines 244 ning 2001. a 241 haigusjuhtu. Nakatumise sageneb vanuse suurenemisega.

Nakkusallikaks on kalad, Eestis põhiliselt haug ja luts.

Inimene nakatub toore või väheküpsetatud, vähesoolatud vageltange sisaldava kala või kalamarja söömisel.

Lõimetusperiood on kolm kuni kuus nädalat alates laiussi munade neelamisest kuni nende ilmumiseni roojasse.

Haige nakkusohtlikkus. Haige inimene ei ole suhtlemisel nakkusohtlik. Nakatunud inimene hakkab levitama laiussi mune 3-6 nädalat pärast nakatumist. Laiuss võib sooles parasiteerida aastaid.

Immuunsust pärast haiguse põdemist ei teki.